

IN VOGELVLUCHT

Het is mij bekend, zo schreef een abonné, dat een nederlandse vogelhandelaar goede zaken doet in Nw-Guinea.

Op slinkse wijze weet hij de inlandse bevolking er toe aan te zetten de beschermde vogels voor hem te vangen. Is dat niet misselijk? Hieronder vallen ook vele *paradijsvogels*! Uw artikel „Paradijsvogels in Nederlands Nieuw-Guinea lopen gevaar?” (zie vorige nummer pag. 78) deed mij daarom goed en het is te hopen, dat de bevoegde instanties spoedig maatregelen zullen nemen.

Hop als broedvogel in Noord-Brabant.

Hoewel de hop in ons land zeldzaam is en dientengevolge hier zelden tot broeden komt, heb ik het geluk in een streek te wonen, waar elk jaar één paartje heeft gebroed. Dit jaar waren het zelfs twee paartjes.

Een paartje bewoonde een holle beuk. De nestopening had een diameter van ± 12 cm. De oude vogels voerden hun jongen om het kwartier met insecten en larven. Van het andere paartje heb ik alleen het mannetje kunnen bespieden, dat steeds op dezelfde plaats kwam fourageren. Daar het vrouwtje alleen broedde, zat hij soms uren achtereen op een kaalslag van onvruchtbare bosgrond, die hier en daar begroeid was met bosjes oranje-rood gekleurde *zur-ring*, waartussen deze exotisch getinte vogel bijna niet opviel. Zijn voedsel be-

machtigde hij door met zijn gebogen snavel allerlei insecten van de grond op te pikken en dood te knijpen, waarna hij ze opgooide om ze gemakkelijk naar binnen te kunnen werken. Verscheidene keren zag ik hem zelfs met succes opspringen naar overvliegende vlinders. Hoewel ik hem twee dagen met de kijker in bijna al zijn bewegingen heb gevolgd, zag ik hem zelden in een boom en dan nog alleen als hij werd opgejaagd. Bij zo'n gelegenheid zette hij geagiteerd zijn prachtige waaivormige kuif op om dan zo vlug mogelijk weer naar de grond terug te keren. Laten we hopen, dat deze bontgekleurde juwelen zich hier nog lang kunnen handhaven. Naar het zich laat aanzien is er een bemoedigende vooruitgang in het aantal hopen te bespeuren.

H. G.

Ontslag verleend.

Naar we vernemen is aan Mej. S. M. v. d. Baan op haar verzoek ontslag verleend als adjunkt-sekretaresse van de Ned. Ver. tot Bescherming van Vogels m.i.v. 1 december 1956.

Flamingo-sterfte.

John Hillaby meldt in „Nature” (Vol. 177 - nr. 4522 - p. 1247), dat de plotselinge inval van de koude in de Camargue gedurende februari 1956 de oorzaak is geweest van de dood van de overwinterende familie *flamingo's*. Naar verluidt bevonden zich in dit gebied destijds 3000 tot 4000 *flamingo's*. De heer *Luc Hoffmann*, directeur van het onderzoekstation te La Tour du Valet,

konstateerde, dat er eind mei ongeveer 3000 nesten bezet waren, zodat mag worden aangenomen dat 2000 tot 3000 *flamingo's* zijn omgekomen.

Onder de 200 doodgevonden vogels, die tijdens een inspectiereis werden gevonden bevonden zich meer dan de helft jonge vogels.

Toen de koude inviel trachtten vele van de overwinterende *flamingo's* zich nog te redden door een vlucht, maar een belangrijk aantal overleefde deze „wanhoopdaad” niet. Ruim 100 km van het reservaat trof men nog de doodgevroren vogels aan.

Over de *wintertalingen* schreef de heer Hoffmann mij, dat er afgelopen winter ongeveer $\frac{3}{4}$ deel van het aantal *wintertalingen* is gestorven door de koude en door toedoen van jagers, die gemakkelijk hun slachtoffers konden benaderen. Ongeveer 6000 *wintertalingen* werden toen in de Camargue geringd.

J. T.

Konflikt tussen waterhoentjes en spreeuwen.

Rustig aan de waterkant gezeten was ik laatst getuige van een konflikt tussen *waterhoentjes* en *spreeuwen*. Een *waterhoentje*, dat regelmatig langs de oever heen en weer zwom, reageerde zeer fel op het neerstrijken van *spreeuwen*. Het klauterde dan vlug op de kant en joeg lopend en klapwiekend achter de vluchtende *spreeuwen* aan. De oorzaak van dit agressieve gedrag was mij eerst niet duidelijk, doch spoedig bleek, dat de *spreeuwen* op het aas (aardappels, brood etc.) afkwamen, dat door hengelaars was achtergelaten.

Het *waterhoen* kon vanuit het water de oever niet overzien en durfde zich niet lang op het land te wagen uit vrees voor mensen en honden. Door deze bliksemakties wist hij het voedsel te bemachtigen zonder risico te lopen. De *spreeuwen* veranderden onder de druk van deze voortdurende aanvallen hun tafelmanieren. Streken zij eerst in flinke aantallen op het aas neer, luid twistend en vechtend, zoals het *spreeuwen* betaamt, later pakten zij een klein stukje brood en maakten zich snel uit de voeten.

Dolf Boddeke

„Binnenhuisbroeders”

In 1952 broedde een paartje *grauwe vliegenvangers* bij mij in Wierden (O.) binnen in de garage. Het nest lag „los” op een horizontale plank, twee meter boven de begane grond. De vogels konden, wanneer de garagedeuren gesloten waren, zoals meestal het geval was, slechts binnenkomen via een tuimelraampje, dat van boven met horregaas, waarin een gat zat, was afgesloten. Het broedsel vloog vlot uit. Behalve *boerenwaluw* en *winterkoning*, die als „binnenhuisbroeders” kunnen worden beschouwd, broedde bij mij op zolder op een balk ook eens een *merelpaar*.

E. D. Maaldrink

Nachtzwaluwen als slachtoffer van het verkeer.

De heer B. Hoekstra te Goor schreef ons naar aanleiding van het stukje over *nachtzwaluwen* als slachtoffers van het verkeer (jrg. 4, p. 52), dat hij op 6 september 1952 op de Terwoldseweg (Stadsland, gem. Deventer, linker IJsseloevers) een doodgereden juv. of ♀ *nachtzwaluw* vond. De vindplaats is een weidegebied met enkele plassen, dus ongetwijfeld hadden we met een doortrekker te doen.

De heer E. P. Lier schrijft in „De Wandelelaar”, (jrg. 4 - 1932 - p. 324) dat zich 2 augustus 1932 een *nachtzwaluw* doodvloog tegen een auto te Rijssen. In „Limosa” (jrg. 25 - p. 156) vinden wij 2 september 1952 een *nachtzwaluw* doodgevlogen tegen een auto (Kamper-eiland) en in „Limosa” (jrg. 26, p. 105), 2 juni 1953 een *nachtzwaluw* doodgereden op de „Hoge Veluwe” als voorloper van ettelijke en 12 september '53 1 ex. aangereden te Oude Mirdum (zie ook „Vanellus” 6, p. 156).

De heer J. Viergever deelt mede, dat op 22 augustus 1956 een gewonde *nachtzwaluw* werd aangetroffen tussen de spijlen van een auto-radiator te Zierikzee door de heer A. Verbeek.

De heer A. Wielinga te Gorssel berichtte op 14 september 1956 over een nog levend gevonden *nachtzwaluw* met gebroken linkervleugel. Hij heeft de vleugel laten spalken, terwijl de vogel in leven wordt gehouden met Sluis'

insektenvoeder (2 maal per dag) en melk met een oogdruppelaar. Ook deze vogel werd vermoedelijk het slachtoffer van het snelverkeer. Blijkbaar komt het behalve in Duitsland ook nog wel eens in ons land voor.

J. T.

De ornithologische waarde van het Verdronken Land van Saaftinge.

In de uiterste oosthoek van Zeeuws-Vlaanderen op de linkeroever van de Beneden-Schelde liggen de schorren van het Verdronken Land van Saaftinge. Met een oppervlakte van ongeveer 3000 ha treffen wij hier een schorrenlandschap aan van een uitzonderlijke uitgestrektheid, enig in de provincie Zeeland.

De Belgische ornithologen J. Maebe en J. van der Vloet, die dit gebied de laatste 10 jaren vrijwel wekelijks hebben bezocht hebben hun waarnemingen samengevat in een artikel in „Le Gerfaut” (jaargang 46, 1956, afl. III, pp. 151-190) en de hoge ornithologische waarde van dit, voor ons Nederlanders moeilijk te bereiken gebied, beschreven. Ze behandelen alle vogelsoorten, die in het gebied broeden, op doortrek of als overwinteraar daar zijn waargenomen of het terrein als slaapplek gebruiken. Het is o.a. een bekende ruiplek van bergeenden en andere eendachtigen.

De schorren blijken zeer soortenrijk te zijn. De zilvermeeuw die zich hier vestigde door het ontstaan van een gunstig biotoop, wordt niet als schadelijk aangemerkt maar „als belangrijke avifaunistische aanwinst en ook een aanzienlijke esthetische verruiming van het schorregebied” zo schrijven de heren Maebe en Van der Vloet. Het is goed belangstellenden hier en passant op te wijzen.

J. Taapken

Nieuwe waarneming van een IJssduiker (Colymbus immer).

Wij ontdekten hem vanaf de Dam, ter hoogte van het monument, in de Brielse Meer op 11 november 1956. Hij zwom tamelijk ver het Brielse Meer op — ik schat ongeveer een meter of 200 — maar vrij dicht tegen de zuidkant aan.

Hij viel direkt op doordat zijn donkere bovendelen, hals en kop, sterk kontrasteerden met zijn helder witte borst. Wij zijn toen door het dichte riet aan de zuidzijde naderbij geslopen en hebben hem tot op ongeveer 20 meter kunnen benaderen. De vogel bleek nog vrijwel volkomen in prachtkleed te zijn.

De snavel, die ons opviel door de grootte, was blauwzwart. De rug was donker met scherp afgetekende witte vlekken en vlekjes. Toen het dier ons bemerkte, ging hij in het water staan en sloeg met de vleugels, waarbij ons weer de grootte van de vogel opviel. Hij had op de borst een kleine plek stookolie, maar aan niets bleek ons (mej. I. Ouweneel, A. Rijdsdijk en ondergetekende) dat hij er last van had. 's Middags ben ik, L. Draaijer, weer naar Oostvoorne getogen, maar ik heb hem jammer genoeg niet kunnen ontdekken. Toch moet hij in de buurt gebleven zijn, want zondag de 18e nov. is hij, naar ik vernomen heb, door de heren Kist & c.s. aldaar gezien. Op deze zelfde plaats werd de vogel wederom gezien door A. Rijdsdijk in gezelschap van Vestergaard. Naar mijn mening is de IJssduiker niet zo heel zeldzaam als verondersteld wordt (zie ook „Ardea” jrg. 44, p. 239-241). In 1947 heeft Van der Velden ook een ex. op het Brielse Meer gezien.

G. Ouweneel

OOIEVAARS

Aan de Oude IJssel bij de boerderij Groenendaal te Wijnbergen (Doetinchem) is dank zij veler medewerking en op initiatief van de heer Veldhuizen een nestpaal geplaatst. De totale kosten bedroegen f 60.—. De Nederlandse Vereniging tot bescherming van Vogels heeft een bijdrage in de kosten toegezegd.

In de tweede week van september streken een paar ooievaars op het nest dat door leden van de vogelbeschermingswacht „Zuid-West Veluwe” in de Bennekomse Meent is geplaatst. De vogels hebben daar een nacht doorgebracht en zijn toen verder getrokken. De vogelwachters hopen nu maar, dat de eibers zich dit mooie plekje in het komende voorjaar zullen herinneren!